

РЕШЕНИЕ

№ 1062

гр. София, 21.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20211000501267 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 260004/11.01.2021 г. по гр.д. № 107/2020 г. описа на Окръжен съд - Перник е осъден Гаранционен фонд да заплати на Е. Д. М. сумата 50 000 лева – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие смъртта на С. М. – неин съпруг, настъпила в резултат на ПТП от 13.10.2017 г., ведно със законната лихва върху главницата смятано от 04.01.2020 г. до датата на окончателното плащане, като искът е отхвърлен за разликата до пълния претендиран размер от 100 000 лева, представляващи частично обезщетение от иск от 200 000 лева.

Със същото решение е осъден Гаранционен фонд да заплати на И. С. И. сумата 50 000 лева – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие смъртта на С. М. – негов баща, настъпила в резултат на ПТП от 13.10.2017 г., ведно със законната лихва върху главницата смятано от 04.01.2020 г. до датата на окончателното плащане, като искът е отхвърлен за разликата до пълния претендиран размер от 100 000 лева, представляващи частично обезщетение от иск от 200 000 лева.

Решението е постановено при участие на трето лице помагач на страната на Гаранционния фонд – ЗК „Лев Инс“ АД.

Ищците Е.М. и И. М. са депозирали въззивна жалба срещу първоинстанционното решение в неговата отхвърлителна част. Поддържат, че определеният от първоинстанционният съд размер на обезщетенията е занижен и несправедлив, като не били правилно съобразени всички доказани обстоятелства, имащи отношение към определяне на размера на обезщетението, макар приетият размер съпричиняване да е

правилен. Решението не кореспондираше и със съдебната практика и лимитите на застрахователните суми. Молят да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната част и на ишците да бъде присъден пълния размер на претенциите им.

Гаранционният фонд и ЗК „Лев Инс“ АД не са депозирали отговор на въззивната жалба на ишците.

Постъпила е въззивна жалба срещу първоинстанционното решение и от Гаранционен фонд в неговата осъдителна част. Жалбоподателят намира, че решението е постановено в нарушение на материалния закон и е необосновано. Не било доказано противоправно поведение на неизвестен водач, а единствен, който имал вина за ПТП бил наследодателят на ишците. Напълно необосновано било прието, че ударът е непредотвратим за лек автомобил Ауди докато загиналият е бил още прав, а е бил предотвратим за неизвестния автомобил при легнало положение на пострадалия. По делото не било доказано водачът на последния да е могъл своевременно да възприеме пострадалия. Намира още, че присъденото обезщетение с приети 50% принос е силно завишено и не кореспондира с доказаните вреди и съдебната практика. Съпричиняването също било занижено и реално било в много по-висок размер. Моли обжалваното решение да бъде отменено, а евентуално да бъде намалено присъденото обезщетение, включително като бъде приет по-висок процент съпричиняване.

Ишците са депозирали отговор на въззивната жалба, в който излагат доводи за нейната неоснователност.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно.

Съгласно чл. 558, ал. 5 КЗ увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда, ако Гаранционният фонд не е платил в срока по чл. 496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното обезщетение, като се прилага и чл. 380 КЗ. По делото се установява, че ишците са предявили претенция пред Гаранционния фонд с вх. № 24-01-642/04.10.2019 г. Няма данни Гаранционният фонд да е платил в срока по чл. 496 КЗ, поради което предявеният иск е допустим.

Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Ишците Е. Д. М. и И. С. И. са твърдели в исковата молба, че на 13.10.2017 г., около 20:30 ч., в землището на с. Студена, на автомагистрала Струма, км. 23 + 400, с посока от гр. Перник към гр. Дупница, било реализирано пътнотранспортно произшествие с участието на лек автомобил „Ауди А3“ с рег. № ***, пешеходеца С. И. М. и поне още едно неидентифицирано МПС. ПТП настъпило при следния механизъм:

л.а. „Ауди А3“ с рег. № ***, движейки се със скорост 100 км./ч. - 120 км./ч. в лявата лента по автомагистрала Струма, с посока от гр. Перник към гр. Дупница, достига до км. 23+400. По същото време пешеходецът С. И. М. предприел пресичане на автомагистралата, при което се намирал в лявата пътна лента пред автомобила. При тези обстоятелства настъпил удар между лява крайна част на предната броня на автомобила и тялото на пешеходеца в резултат на което тялото се е плъзнало странично по левия габарит на автомобила, счупило огледалото за обратно виждане и било отхвърлено напред и наляво по посока на движението на лекия автомобил. В резултат на този удар и последващото падане върху пътното платно пешеходецът получил открита фрактура на лява подбедрица (опорен крак) и фрактура на лъчевата кост на лява предмишница. Тялото на М. паднало върху лявата лента за движение на пътното платно, при което краката му сочели към разделителната ивица. При това положение последвало прегазване директно през главата на С. М. от друг (поне още един автомобил). При последващото прегазване тялото на М. било разположено неподвижно върху пътното платно. В резултат на реализираното ПТП пешеходецът С. М. починал на място. Смъртта се дължала на получената тежка, груба и несъвместима с живота открита черепно-мозъчна травма.

Ишците са изложили и твърдения за претърпени във връзка със смъртта на С. М. – техен съпруг, съответно баща, съществени неимуществени вреди, изразяващи се в значителни по интензитет душевни страдания.

Сочат, че предвид обстоятелството, че виновен за смъртта на С. М. бил водачът на неидентифицираното МПС, предявили претенция за обезщетение пред Гаранционния фонд, където била образувана щета № 19210353/04.10.2019 г., но в законоустановения срок не получили плащане.

Искали са да бъде осъден Гаранционния фонд да им заплати обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на по 100 000 лева, частично от пълен размер на обезщетението в размер на 200 000 лева, ведно със законната лихва от 04.01.2020 г. до окончателното плащане.

Ответникът Гаранционен фонд е подал отговор в срока по чл.131, ал.1 от ГПК, като е изразил становище за неоснователност на исковете, тъй като нямало водач на неидентифицирано МПС, който виновно и противоправно да е причинил смъртта на С. М.. Твърдял е още, че автомобилът, предизвикал ПТП е бил установен и това е автомобил „Ауди А3“, с ДКН ***. Оспорвал е размерът на исковете, като е поддържал, че е налице и съпричиняване от страна на починалия, който се намирал на пътното платно в тъмната част на денонощието в алкохолно опиянение.

Съгласно разпоредбата на чл. 557, ал. 1, т. 1 от Кодекса за застраховането, безвиновната отговорност на Гаранционния фонд за изплащане на обезщетения на пострадали от ПТП, причинено от неизвестен автомобил, лица се ангажира при наличието на три предпоставки: ПТП да е настъпило на територията на Република България, същото да е причинено от неидентифицирано МПС; от ПТП да са настъпили имуществени и/или неимуществени вреди от смърт или телесни увреждания. На общо основание тук важи изискването по отношение на водача на неидентифицираното МПС да са налице елементите от фактическия състав на деликта, включително негово виновно противоправно поведение, в пряка причинна връзка с нанесените вреди. Само при кумулативното наличие на всички посочени предпоставки, исковата претенция срещу Гаранционния фонд ще бъде основателна.

Пред настоящата инстанция не се спори, че С. М. е починал при ПТП на

13.10.2017 г., като е бил прегазен на автомагистрала Струма, както и че ищите са негови съпруга и син и са претърпели неимуществени вреди във връзка с неговата смърт. Спорно е обаче дали смъртта е настъпила вследствие виновно и противоправно поведение на водач на неидентифициран автомобил, а ако това е така – какъв е размерът на справедливото обезщетение за неимуществени вреди за съпругата и сина на починалия. Не е спорно още, че починалият е бил алкохолно повлиян и че е допринесъл с поведението си за настъпване на ПТП и съответно своята смърт, но е спорен размерът на това съпричиняване.

За установяване на спорните обстоятелства по делото са събрани писмени доказателства, изслушани са заключения на КСМАТЕ, както и свидетелски показания.

Към делото е приложено цялото ДП № 88/2017 г. по описа на ОДМВР- Перник. Същото е спряно на основание чл.199 и чл.244, ал.1, т.2 НПК, поради неоткриване на извършителя.

Въз основа на наказателната преписка по делото е изслушано заключение на КСМАТЕ, изготвено от вещите лица д-р К. Ч. и инж. В. В., неоспорено от страните. Вещите лица са посочили, че лек автомобил „Ауди“ се е движел в лявата пътна лента по скоростен път, с посока от гр. Перник до гр. Дупница. При км. 23+400 (в землището на с. Студена), настъпил удар с пешеходеца С. М., който се е намирал в лявата пътна лента. Ударът бил с лява крайна част на автомобила в тялото на пешеходеца, като тялото на пострадалия се е плъзнало странично по левия габарит на автомобила и е счупило огледалото за обратно виждане. Вследствие ударните сили, пешеходецът е отхвърлен основно напред и леко косо в ляво.

МПС спира след удара, като след това е изместено.

При огледа и аутопсията върху трупа на С. М. са установени следните травматични увреждания:

- Открита черепно-мозъчна травма: голяма кожна рана в окосмената част на главата; многофрагментни счупвания на костите на черепния покрив и на черепната основа, с разместване на фрагментите, с липса на част от костните фрагменти; разкъсване на твърдата мозъчна обвивка; разкъсване и размачкване на главния мозък, с липса на голяма част от мозъчното вещество; двустранни счупвания на всички кости формиращи лицевия череп, с изключение на долната челюст.

- Травма на ляв и десен долни крайници: открито счупване на костите на лява подбедрица на границата между средна - долна трета, охлузване по вътрешна повърхност на лява пета; кръвонасядане по гръбна повърхност на ляво ходило - горна и вътрешна повърхности; охлузване по предна повърхност на ляво коляно; охлузване по предна повърхност на дясно бедро.

- Травма на ляв горен крайник: счупване на лъчевата кост на границата средна-долна трети; множество охлузни наранявания по гръбните повърхности на ръката и по пръстите на ръката.

- Остра кръвозагуба: значителна външна кръвозагуба; бледост на трупа и на вътрешните органи.

Установените при огледа и аутопсията травматични увреждания са получени в

резултат от действието на твърди тъпи предмети и са причинени със значителна към голяма по интензитет травмираща сила.

Морфологичните характеристики на получените травматични увреждания, техният вид и характер, разгледани в съвкупност, отговарят да са получени в резултат от претърпяна автомобилна травма - блъскане на пешеходец от движещ се автомобил, с последващо прегазване от автомобилно колело.

Анализирайки данните от делото, експертите са приели, че в конкретния случай травматичните увреждания са получени от поне два автомобила. Според експертите от данните по делото следва да се приеме, че първоначалния удар е осъществен между лявата външна част на предната броня на лек автомобил „Ауди А3“ в областта на лявата подбедрица на пешеходеца, при опорен ляв крак, след което тялото се е приплъзнало по лявата странична повърхност на лекия автомобил и е последвал удар в лявото огледало. Тялото е отхвърлено напред и наляво спрямо посоката на движение на лекия автомобил.

Счупването на лъчевата кост на левия горен крайник най-вероятно е получено при падането върху терена след отхвърляне на тялото, а множеството охлузвания по крайниците се дължат на провлачването върху пътното платно.

Тежката черепно-мозъчна травма е получена при прегазване от автомобилно колело, в момент в който пострадалият е бил паднал и е лежал върху терена (платното за движение), като прегазването е осъществено директно от автомобилно колело през главата на пострадалия от друг автомобил.

Смъртта на С. М., според вещите лица, е с травматичен произход и се дължи на тежката, груба, несъвместима с живота открита черепно-мозъчна травма. Вещите лица са приели, че при описания механизъм на настъпване на удара между пешеходеца и л.а. „Ауди А3“ не е възможно главата да бъде прегазена от колело на същото МПС. Тежката открита черепно-мозъчна травма причинила смъртта на М. е получена при прегазването от друг автомобил, в момент в който тялото на пострадалия е лежало върху пътното платно.

Вещите лица са посочили още, че при условие, че видимостта на водача на неизвестния автомобил към пешеходеца се определя само от дължината на осветената зона от фаровете, то при правилно избрана скорост на движение, няма пречка той да спре и да предотврати удар (прегазване), като задейства своевременно спирачната система за аварийно спиране. От техническа гледна точка, условията за движение към момента и място на ПТП са добри по отношение на безопасността (изискват подбиране на скорост на движение съобразно светлините на МПС) и нямат пряка връзка с настъпилото произшествие. Скорост от 64.39 км/ч или по-ниска дава възможност за спиране на 1 метър преди мястото на хипотетичен удар при движение в тъмнина и осветеност напред от късите светлини на автомобила 50 м.

Изчислено е, че опасната зона за спиране на л. а. „Ауди“ при конкретните пътни условия и скоростта му на движение от 100 км./ч. е 93 метра.

Посочили са още, че при изследването на кръвната проба иззета по време на аутопсията от трупа на М. е установено наличие на етилов алкохол в количество 2,0 гр/л. При концентрация на алкохол в кръвта от 2,0 гр/л /промила/, лицето се е намирало в средна степен на алкохолно опиване и със сигурност е било алкохолно повлияно. Средната степен на алкохолно опиване /лица с концентрация на алкохол между 1,5-2,5

промила/, се характеризира със значителни нарушения в мисловната дейност, речта, съобразителността, вниманието, ориентировката, координацията на движенията, силно забавени реакции, афекти, понякога сънливост, сърдечно-съдови разстройства, признаци на значително потискане на дейността на централната нервна система. При клинично изследване се установяват смущения в зрението, липса на координация на движенията, невъзможност да се пише, смущения в говора, тремор, загуба на критичност, сериозни нарушения в поведението, избухливост, агресивност, дължащи се на корова потиснатост и освобождаване на първичните инстинкти.

По делото са разпитани като свидетели М. Г. Т. и С. К. Г. - майка на първата ищца и баба на втория ищец.

Според свидетеля Т. случаят бил през месец октомври, не си спомня датата и годината. В близост до дома им на магистралата чули че е блъснат човек, а на другия ден се разбрало, че това е С.. Той разбрал от Е. по телефона. И. не можел да приказва, а Е. само плачела. Това било след смъртта на втория ден. На погребението било половината село на гробищата. До 40 дни семейството ходело всеки ден. Три месеца, половин година и година били почитани. Към момента близките не са преодолели мъката от загубата. Той ходел непрекъснато на изнасяне и ги виждал постоянно и това е темата им всеки път на разговор. Е. и С. преди инцидента били прекрасно семейство, а И. бил едно от най-глезените деца в махалата. С. се трудел от сутрин до вечер да има всичко за детето. Между тях имало много разбирателство. Семейството живеело затруднено материално и духовно. И. учи, добър ученик е благодарение на финансовата помощ на родителите на Е.. И. много се променил, той непрекъснато приказвал, а сега през по – голямата част от времето мълчи.

Според свидетелката Г. семейството приело трагично вестта за смъртта на С.. Е. започнала да пищи, а И. не можел да се успокои. От стреса той започнал да заеква. Предстояла консултация със специалист. На погребението имало не по малко от 150 души. На всички помени - 40 дни, 6 месеца и година, помените ги правели с най малко по 40 души. На погребението ковчегът бил затворен. Към момента ишците не са преодолели мъката. Разговорите били все за него. Всичките му вещи били запазени. Той имал много нови блузки, майката предлагала И. да ги носи, но той не искал, тъй като трябвало да му останат за спомен. Те били задружно семейство. Внука й отишъл да учи в езиковата гимназия в кв. ***. И. е отличник, спечелил награда на конкурс и трябвало да ходи на екскурзия в Русия, но него нищо не го радвало. С желанието да не го лишават гледали да му купят нещо, да му дадат пари, за да излезе с приятели. Семейството е винаги тъжно, особено на празници, не им е весело, както е било.

При така установеното от фактическа страна настоящият състав намира от правна страна следното:

По делото е доказано настъпването на ПТП с участието на неидентифициран автомобил и водач, който е действал виновно и противоправно, предвид следното:

От неоспореното заключение на КСМАТЕ, което съдът кредитира като компетентно дадено и логично, се установява, че смъртта на С. М. е причинена от тежка черепно-мозъчна травма, която по своята характеристика отговаря да е причинена от прегазване с автомобил. В същото време вещите лица са посочили, че при първоначалния удар от лек автомобил „Ауди“ АЗ, предвид начина и вида на удара и последващото отхвърляне на тялото напред и нагоре, са причинени фрактурата на лява подбедрица и лява предмишница. При това отместване на тялото наляво не е имало как този лек автомобил да го е прегазил. Следователно, прегазването на С. М. е

осъществено от поне още един, но неизвестен автомобил.

Настоящият състав намира още, че от заключението на КСМАТЕ може обосновано да се приеме и виновно противоправно поведение на водача на неизвестния автомобил. ПТП е настъпило в тъмната част на денонощието, при включени фарове, като няма основание да се приеме, че са били включени дългите светлини. Вещите лица са посочили, че осветеността от къси светлини напред е около 50 м., като опасната зона на спиране на автомобил е равна на 50 м., когато се движи с около 65 км./ч. Следователно, това е и съобразената скорост, при която водачът на един автомобил би могъл да спре пред появило се препятствие на пътя в съответствие с изискването на чл. 20, ал. 2 ЗДвП. Щом водачът на неизвестния автомобил не е спрял преди да прегази главата на С. М., или той се е движил с несъобразена с пътните условия скорост, което обстоятелство не му е дало възможност да спре, преди да прегази починалия и поведението му е противоправно и в нарушение на чл. 20, ал. 2, изречение първо ЗДвП, или дори да се е движел със съобразена скорост той е нарушил чл. 20, ал. 2, изречение второ ЗДвП, като не е спрял преди появилото се пред него препятствие (тялото на М.), въпреки че е бил длъжен да стори това. Това поведение е и виновно, защото липсват доказателства, изключващи презумпцията за виновност по чл. 45, ал. 2 ЗЗД.

Горното обосновава неоснователност на оплакването на застрахователя, че изводът на първоинстанционния съд за наличие на виновно противоправно поведение на водача на неидентифициран автомобил е необоснован.

По делото не се установяват данни, идентифициращи автомобила, който е ударил ищеца или неговия водач, поради което и Гаранционният фонд се явява материално правно легитимиран по иска, на основание чл. 557, ал. 1, т. 1 КЗ.

Не е спорно, а и се установява от заключението на КСМАТЕ, че смъртта на С. М. е настъпила в причинна връзка с прегазването, извършено при противоправното поведение на посочения неизвестен водач.

От друга страна от събраните по делото писмени доказателства се установяват претърпените от Е.М. и И.И. неимуществени вреди – болки и страдания, в пряка причинна връзка с настъпилата при ПТП смърт на С. М.. Свидетелите безпротиворечиво установяват, че приживе С. е живеел в сговор със своето семейство, грижел се е на сина му нищо да не липсва. Заедно са празнували и са се смеели. Съпругата и синът му тежко са приели смъртта му, дълго са плакали, често са посещавали гроба му, пазели са вещите му за спомен. Синът му е започнал да заеква. Несъмнено внезапната и преждевременна смърт на толкова близък човек носи несравнимо тежки душевни страдания.

Несъмнено твърде преждевременна е смъртта на С., който е починал едва на 49 години. Е. е останала вдовица на една млада възраст – 47 г., като сама ще трябва да се грижи за сина си, без помощта, подкрепата и любовта на съпруга си и сама ще посреща трудностите в живота. И. е останал без бащината любов и подкрепа на твърде млада възраст – 15 г., когато едно момче има особена нужда от примера, моралната и материална помощ на своя баща, като липсата му ще чувства на практика през целия си съзнателен живот.

Относно размера на дължимото се на ищцата обезщетение за неимуществени вреди, при приложение нормата на чл. 52 ЗЗД, съдът намира следното:

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по

справедливост - чл.52 ЗЗД. Според приетото в Постановление №4/23.12.1968 г. на Пленума на ВС понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при причиняването на смърт от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение за неимуществени вреди, обстоятелствата, при които е настъпил вредоносния резултат, както и други конкретни обективно съществуващи обстоятелства, специфични за всяко дело. Указаните в постановлението общи критерии са възприети и доразвити в създадената по реда на чл.290 ГПК практика на ВКС (така например, решение по т.д. № 807/2011 г., II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г., I т.о., решение по т.д. № 490/2012 г., решение по т.д. № 738/2017 г.) Приема се, че за справедливото възмездяване на настъпилите в резултат на произшествието вреди, е необходима задълбочена преценка на общите критерии и на специфичните за всеки отделен спор правнорелевантни факти, вкл. и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитие на самото общество, при отчитане на конкретните икономически условия в страната, а като ориентир за последните, следва да се съобразят и нивата на застрахователно покритие към момента на увреждането. Застрахователните лимити нямат самостоятелно значение и не са абсолютен критерий за икономическите условия в страната; те не са критерий за самото обезщетение за неимуществени вреди, но имат значение при произнасяне по отговорността на застрахователя при предявен пряк иск. В последния смисъл е формирана и практика на ВКС по реда на чл.290 ГПК (така решение по т.д. № 619/2011 г. на ВКС, II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г. на ВКС, I т.о., решение по т.д. № 1948/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2974/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2143/2014 г., I т.о. , решение по т.д. № 2908/2015 г., I т.о. и др.)

При съобразяване на горното и като се съобрази, че ишците и С. М. са били сплотено семейство и С. се е грижел за тях; като се вземе предвид времето на настъпване на ПТП – 2017 г. и възрастта на пострадалия (49 г.) и ишците (47 г. и 15 г.), съотв. – продължителността на периода, в който ишците ще търпят вредите; като се съобрази установения интензитет на техните болки и страдания; като се съобрази принципа на справедливост, залегнал в разпоредбата на чл.52 ЗЗД, както и действащите лимити на застраховките към този момент, според настоящия съдебен състав справедливият размер на обезщетението, дължимо се на всеки ищец е в размер на 125 000 лева, поради което оплакването на жалбоподателите-ищци, че ОС – Перник е определил занижено и несправедливо обезщетение, е основателно.

Пред първата инстанция застрахователят е направил възражение за съпричиняване от страна на пострадалия, който се намирал на пътното платно в тъмната част на денонощието и повлиян от алкохол, което поддържа и пред настоящата инстанция, като твърди, че същото е с по-висока степен от определените от първоинстанционния съд 50%. Ишците не оспорват наличието на съпричиняване.

Категорична и безпротиворечива е съдебната практика, че за да е налице съпричиняване по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. Както е посочено в решение № 169/28.02.2012 г. по т. д. № 762/2010 г. на ВКС, II т. о., релевантен за съпричиняването и за прилагането на чл.51, ал.2 ЗЗД е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало (наред с неправомерното поведение на причинителя) до увреждането като неблагоприятен

резултат. Дори поведението на пострадалия да е виновно и противоправно, то следва да е в причинна връзка с вредите, за да е налице съпричиняване (така решение № 45/15.04.2009г. по т.д. № 525/ 2008г. на ВКС, II т.о.; решение № 206/ 12.03.2010г. по т.д. № 35/ 2009г. на ВКС, II т.о.; решение № 58/ 29.04.2011г. по т.д. № 623/ 2010 г. на ВКС, II т.о. и др.) Безпротиворечива е съдебната практика и по въпроса, че доказателствената тежест за наличието на съпричиняване е на направилия възражението ответник.

В конкретния случай са събрани доказателства, че към момента на ПТП С. М. е имал в кръвта си алкохол в концентрация 2 промила, а вещите лица по КСМАТЕ са изяснили, че при тази концентрация човек е в средна степен на опиянение е склонен на необмислени действия, а в същото време съобразителността, вниманието, ориентировката, координацията на движенията са силно намалени, налице са и силно забавени реакции. Несъмнено това негово състояние е повлияло и на преценката му относно опасността при пресичане на автомагистрала с натоварено движение, както и на възможността му достатъчно бързо да пресече, като в тъмната част на денонощието той сам се е поставил в положение на риск да бъде блъснат и дори прегазен от един или повече автомобили. В това си състояние и при липса на трезва преценка и занижена критичност на действията той е нарушил забраната за движение по автомагистрала на чл. 55, ал. 1 ЗДВП, като е предприел пресичането ѝ. Това негово противоправно поведение несъмнено е в причинна връзка както с първия удар от лек автомобил „Ауди“ А3, така и с последващото му прегазване от втория автомобил.

Настоящият състав намира, че степента на принос при посоченото по-горе поведение на пешеходеца е по-голяма от тази на водача на неидентифицирания автомобил, а именно 60%. В случая пешеходецът изключително грубо е нарушил правилата за движение и предвид степента на алкохолно опиянение сам се е поставил в невъзможност за адекватна реакция и поведение при извършването на нарушение на правилата за движение, като грубо е игнорирал сериозната опасност, на която се излага при пресичане на натоварена високоскоростна автомагистрала, движението по която е забранено за пешеходци и самонадеяно е игнорирал възможността да бъде ударен и дори прегазен от МПС.

Водачът на неидентифицираното превозно средство също е нарушил правилата за движение, както бе посочено по-горе и неговото поведение несъмнено е в причинна връзка с прегазването на С. М., но макар включително да е длъжен да пази по-уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците, в случая не е бил длъжен да предвиди, че на автомагистралата ще има човек и то в легнало положение, когато е по-трудно забележим в тъмната част на денонощието, поради което неговият принос е не повече от 40%.

Основателно е предвид изложеното оплакването на Гаранционния фонд, че първоинстанционният съд е определил твърде занижен принос на пострадалия.

При намаляване на определеното обезщетение от по 125 000 лева за всеки ищец с 60%, Гаранционният фонд им дължи по 50 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 05.01.2020 г. до окончателното изплащане, съобразно чл. 558, ал. 1 вр. чл. 497 КЗ. Първата инстанция неправилно е присъдила лихва от 04.01.2020 г., но доколкото в тази част липсва оплакване от страните, настоящата инстанция не е властна да я измени.

Предвид достигане до идентичен краен извод от въззивната инстанция относно дължимостта и размера на претендираното обезщетение, първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваните части.

По разноските: При този изход от спора право на разноси пред въззивната инстанция имат и двете страни, но само за адвокатско възнаграждение, съотв. – юрисконсултско възнаграждение по въззивната жалба на насрещната страна и съобразно защитения материален интерес (другите разноси не се дължат, предвид крайната неоснователност и на двете жалби).

Ишците са били представлявани безплатно от адв. Д., който е защитаващ интерес от 100 000 лева, но е защитил интерес от 50 000 лева за всеки ищец. На него се дължат по 1 765 лева за всеки ищец (50% от 3 530 лева) или общо 3 530 лева, определени по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА.

Гаранционният фонд е защитаващ от юрисконсулт, който също е защитаващ интерес от 100 000 лева, но е защитил по 50 000 лева, поради което съдът му определя по 100 лева за жалбата на всеки ищец или общо 200 лева, при условията на чл. 78, ал. 8 ГПК.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260004/11.01.2021 г. по гр.д. № 107/2020 г. описа на Окръжен съд – Перник в обжалваните части.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд, гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет. 4 да заплати на **Я. Д. Д.**, гр. ***, пл. „***“ № 3, ет. 2, офис 10, сграда на СБА, офис 5 сумата **3 530 лева** - адвокатско възнаграждение пред САС, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА.

ОСЪЖДА жалбоподателите Е. Д. М., ЕГН ***** и **И. С. И.**, ЕГН ***** да заплатят на **Гаранционен фонд**, гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 2, ет. 4 по **100 лева всеки от тях двамата – юрисконсултско възнаграждение**, определено по реда на чл. 78, ал. 8 ГПК.

Решението е постановено при участието на трето лице помагач на страната на Гаранционен фонд – ЗК „Лев Инс“ АД.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____